

Ovidius University in Constanta
Faculty of Orthodox Theology
Doctoral School on Theology

Summary

Thesis

Brancovenesc style

in Romanian religious art

of the 17th-18th centuries

Scientific coordinator
PR. PROF. UNIV. DR. NECHITA RUNCAN

PhD
Felipov Ovidiu

Constanța
2018

Keywords

Constantin Brancoveanu

The Brancovan Art

Culture

Orthodox Spirituality

Church culture

Medieval times

Places of worship

Monasteries

Style brancovenesc

Architecture

Sculpture

fortifications

The church

Religion

Romanian religious art

Theology

History

Humanism

founded

Mural painting

Cantacuzino

Crafts

apprentices

Edifice

Matei Basarab

Vasile Lupu

Contents:

List of Abbreviations.....	3
Introduction.....	4
I. The omnipresent personality of Constantin Brâncoveanu.....	19
1.1. The family of the great humanist spirit.....	20
1.2. The policy of a diplomat appreciated by all of Europe.....	24
1.3. Constantin Brancoveanu, a lover of Orthodox culture and spirituality.....	26
1.4. Church culture.....	30
1.5. Romanian libraries, priceless treasures.....	34
1.6. The Brancovean Age: Art and Style.....	36
1.7. Brancoveanu, the founder of the most beautiful holy places.....	41
II. The Brancovan Art. Meanings and features.....	45
2.1. Shaping the Brancoven style.....	46
2.2. Inspiration insights of Brâncoven's art.....	58
III. Painting from Hurezi - case study.....	68
IV. The humanist message of Brancovan art.....	82
V. Brancovenesc style in the Romanian religious architecture of the 17th-18th centuries.....	113
5.1. The architecture of Brancoveanu in the 17th century. Fortifications.....	114
5.2. Unfortified residences.....	122
5.3. Religious architecture.....	132
5.4. Architecture in the eighteenth century.....	147
5.5. Architecture of fortifications.....	149
5.6. Civil architecture.....	151
5.7. Anatomy of Brancoven style.....	160
VI. Churches and monasteries founded and endowed by Constantin Brâncoveanu.....	163
6.1. Culture of a stylistic religious ensemble. A general overview a churches and monasteries founded by the great humanist.....	164
6.1.1. The Church of St. George.....	171
6.1.2. The Church of St. John the Great or "Grecesc" in Bucharest (1703), demolished.....	172
6.1.3. Church of St. Sava Monastery, Bucharest, demolished.....	173

6.1.4. Doicești palace church, Dambovită.....	174
6.1.5. Church of the former monastery Dormition of the Mother of God in Râmnicu Sărat.....	176
6.1.6. Hurezi Monastery, Lower Romans.....	177
6.1.8. Monastery of Sambata de Sus, Brașov.....	178
6.1.9. Polovragi Monastery, Gorj County.....	179
6.1.10. Mamu Monastery.....	179
6.1.11. St. Nicholas Church in Făgăraș.....	180
6.2. Churches and monasteries endowed by Brâncoveanu.....	182
6.2.1. Cozia Monastery.....	182
6.2.2. Arnota Monastery.....	183
6.2.3. Bistrița Monastery.....	183
6.2.4. Sadova Monastery.....	184
6.2.5. Gura Motrului Monastery.....	184
6.2.6. Snagov Monastery.....	185
6.2.7. St. Demetrius Church in Târgoviște.....	185
VII. Echoes over the centuries of Brâncoveanu style in the Romanian religious architecture.....	187
7.1. Architecture in Transylvania, Muntenia and Moldova after Brâncoveanu.....	188
7.1.1. The boyish house and the house for bargaining.....	188
7.1.2. Culele.....	189
7.1.3. Inns.....	189
7.1.4. Urban planning in Muntenia and Moldova.....	191
7.1.5. Craftsmen and guilds. Importance.....	191
7.1.6. Sculpture.....	193
7.1.7. The painting.....	193
7.1.8. Decorative arts.....	194
7.2. Posterity of a style.....	195
7.3. Brâncovan, Postbrâncovan, Neobrâncovan.....	204
7.4. Posterity, Assimilation, Overdose, Inadvertence.....	204
Conclusions.....	206
Selective Bibliography.....	213
Annexes.....	233

List of abbreviations

A.C.M.I.	- Anuarul Comisiunii Monumentelor Istorice
A.O.	- Arhivele Olteniei
B.A.R.	- Biblioteca Academiei Române
B.C.M.I.	- Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice
B.M.I.	- Buletinul Monumentelor Istorice
B.O.R.	- Biserica Ortodoxă Română
D.C.P.C.N.	- Direcția pentru Cultură și Patrimoniu Cultural Național
D.M.I.S.L.R.	- Direcția Monumentelor Istorice. Studii și lucrări de restaurare
Ed.	- Editură
G.B.	- Glasul Bisericii
I.B.M.B.O.R.	- Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române
I.P.S., I.P.S.S.	- Înaltpreasfinția Sa
M.M.S.	- Mitropolia Moldovei și a Sucevei
M.N.I.R.	- Muzeul Național de Istorie al României
M.O.	- Mitropolia Olteniei
R.M.I.	- Revista Monumentelor Istorice
R.M.M.-M.I.A.	- Revista Muzeelor și Monumentelor - seria Monumente Istorice și de Artă
R.R.H.A.	- Revue Roumaine d'Histoire de l'Art
R.S.R.	- Republica Socialistă România
S.C.I.A.	- Studii și Comunicări de Istoria Artei
S.C.I.V.	- Studii și Cercetări de Istorie Veche
S.C.I.V.A.	- Studii și Cercetări de Istorie Veche și Arheologie
S.T.	- Studii Teologice

INTRODUCTION

In the history of the Romanians, in the seventeenth century, important events took place that made their mark on the following periods. Wallachia and Moldavia have had a severe Ottoman domination, an authority that will mark, among other fields, art and architecture.

Despite this control, Wallachia has developed somewhat. Growth and agricultural, craft and manufacturing development have been noted, as a result of the increase in commerce and, implicitly, of the population. Clearly and necessarily, with the evolution of the population, there is also a concern for the spiritual and artistic needs, that is, for the development of a national culture. The most eloquent figure of this period is Constantin Brancoveanu, a huge personality that reigned for almost three decades, thanks to which Wallachia managed to align itself with the elite of European artistic and architectural values.

The question of the research of the thesis "The Brancovan style in the Romanian religious art of the 17th - 18th centuries" consists in highlighting this flourishing period in art, especially in religious art during the reign of Constantin Brancoveanu. "Having craftsmen, architects, bricklayers, wood and stone sculptors, painters and decorating artists, Constantin Brancoveanu succeeded in making lasting works of inestimable cultural value."

The present study aims at an analysis of Brancovan religious art in close connection with the socio-political and religious context of the 17th-18th centuries.

The historical and artistic researches, presented successively and concurrently, each with the specific route of study, make an objective analysis of the importance of the innovative style in the Romanian creation that has been imposed over the centuries in the national culture. Historical documents reveal periods and dates, without going into a stylistic analysis, and the artistic studies on the subject make the aesthetic analysis of the period without insisting on the socio-political characteristics of the Brancovan period. The presented paper aims to be a balanced exploration between the two branches of study, focusing on the history-art-theology dialogue.

So we will try to make a sum of the historical, stylistic, pictorial and archaeological foundations, which were the basis of the Brancoveanu style, concluding that the art created by

the era dominated by the personality of the great lord Constantin Brancoveanu was a significant model for Romanian art.

Highlighting the issue of the study

The research of the broad theme, offered generously, but with some difficulty of decryption, by the period preceding the period of Brancoveanu, is primarily a duty. Although the centuries ago did not create great moments of synthesis in the evolution and development of religious art - whose processes and means of expression would develop not long, but later, - yet the mastery of forefathers proves to be marked by the imbold nationally, as evidenced by the architectural and pictorial testimonies correlated with the legacies of the Romanian tradition, but also with the information from the writings and inscriptions of the historians of the time. Starting on a road with so many turns and crossings, as well as quite a bit about the commentary, interpretation and treatment of the existential and structural aspects of Brancovan art, it is necessary to fix from the beginning some general points of reference, coordinates that will guide us throughout this work. They can only be of a stylistic, historical and archaeological nature, without which research can not be carried out, given the impositions of the secular character of the periods concerned in the study. In this situation, on the basis of the Christian debt to research, the opportunity to be open, the interest does not arise only from the theological scientists, the subject claiming a pluridisciplinary analysis, based on the religion-science-art integrator dialogue, different from the unwanted syncretistic deviation.

Argumentum

The choice and research of this theme is the product of a motivation that has several aspects: subjective, objective and pragmatic.

First of all, the research has as a subject of study a theme which has been a concern for me as a profoundly religious person, as well as a teacher, in the intention of informing me and forming the disciples according to the intrinsic aesthetic principles of pictorial art sacred.

Secondly, the pluridisciplinary grounded analysis can provide a much richer, nuanced and inspiring picture of new research directions.

Third, the elements to be considered in highlighting the originality of the real value and undisputed art of Brancovan, from the perspective of the authenticity of the foreign stylistic influences, can be outlined.

The main motivation that led us to choose this theme was the importance and the topicality of the Brancovan art issue, observing the old religious art, both in Wallachia and in the other Romanian provinces: Transylvania and Moldova.

Between the dimensions of the service of God and men, it is also noted the idea of transmitting and teaching the truths of faith and life to the present and future generations, both by living language and by other means of expression and communication. Thus, the special observation of the content, methods and execution of the pictorial and architectural art, which will be used by the artists in the creative activity, is obligatory. By virtue of this task, the ostenitors in the field of art have the duty to become acquainted with the votive images of the sacred paintings of the forefathers, who fully and authoritatively highlight the evangelical word, the patriotism and the mastery of the national creations, which occupy a special place in the universal patrimony. In addition, art promoters need to acquire knowledge from other subjects, such as: Psychology, Philosophy, Pedagogy, Music, Theology, etc. Last but not least, the ostenators in the spread of the artistic message must have information on the ecumenical canonical legislation of the first centuries, which stipulated not only norms and ordinances about the way of plastic expression, but also punishments against those who have shown prohibited practices to Christianity in general.

A simple evaluation of the current situation leads to the finding that, in the happiest cases, the art of painting is limited to the mechanical reproduction of an older painting, the message improperly transmitted is lacking not only in the doctrinal load but also in the emotion, the spiritual experience what has to be done through the image. Unfortunately, it can be seen that the number of those who know how to carry out their duty and mission according to the rules of art, affirmed by the masters masterpieces consecrated and consecrated by the national painters, in accordance with the ecumenical legislation of the first millennium, diminishes. Of course, the idea can not be generalized, but if there is only one case of this kind, the means of combating the negative effects must be sought. It is, moreover, one of the objectives of this study.

Of course, the question can be asked: why today, the meaning, the emotional burden and the role that painting has in the preaching of the right faith in the liturgical space and in the

religious and artistic external manifestations, as to how, were the Christians expressing themselves? Have their paintings lost actuality and value? Does today's world no longer need to learn the doctrine of the Church, inserted and signified in every plastic image? We find that there are few who live the art according to the traditional aesthetic principles. The speech of the old paintings, with its remarkable contribution to the passing over a century of a stylistic message of fidelity, is lacking. Those listed are the guiding lights for true art promoters.

Among the causes that determined the mentioned state of affairs are the indifference, carelessness, lethargy and apathy of many, who do not know enough the norms, the doctrine and the native practice of tradition. We are probably still tributaries of the late times, when some of the artists have never shown interest in knowing these spiritual values, losing the skill and zeal of the preaching of the true art.

Therefore, ascertaining today's reality, given the needs and expectations of contemporaries, as well as the need to respond to such questions at the onset of the third millennium of the Christian era, noting also the current secularized and serviced society of non-values, we consider that it is appropriate to bring back to the foreground an essential aspect of art, respectively Brâncovenian style, in the pages of the present scientific approach, referring to the deepest grounds - *ad fontes* - namely to the historical and artistic ones of the Brâncovenian age.

In short, here is the motivation that has prompted us to propose such a theme for our doctoral thesis, from which the significance and the actuality of the subject approached will be revealed.

The reason for choosing the theme is also argued on the idea that the Brâncoveanu era represents the passage of Romanian culture from the medieval to the modern. This transition was realized in the Brâncoveanu era, and the Brâncoveanu style name is drawn from artistic perspectives. The time when Brancoveanu headed Wallachia was a period favorable to the development of arts: architecture, painting, embroidery, silverware, sculpture, music, etc. All this, to which I added the detailed examination and the rigorous commentary on the religious art of time, were the basis for the choice of the theme. Therefore, the justification of this thematic option fits in the desire for a balanced research between history, art and theology.

The goal

The purpose of our scientific, interdisciplinary, artistic, historical and theological approach is to identify, define and analyze the Brancoveanu style in its primordial manifestation as the source of today's pictorial and architectural art in the context of the ecclesial transformations of the epoch, in particular historical information, associated with archaeological data, as well as other external sources.

The difficulty of research

The difficulty we encountered is methodological and it is based on the selection and systematization of the bibliographic materials as well as the choice of study methods. During the elaboration of this study, we have deepened a rich bibliography - works signed by eminent historians, theologians and artists. Without claiming to be exhausted, I finally recorded, as an annex, the titles of the most important papers studied. As a difficulty in documenting, we point out that access to the bibliography remains a difficult problem for any researcher. A complex database does not exist. We sought to fill this inconvenience by translating from Greek, Latin, English and French some useful texts. Therefore, I should like to thank all those who have supported me in the documentary and I hope that, in passing this text, they will receive new and interesting information.

In order to familiarize the presumed reader with the problem treated and the text of the thesis project, I made some notional and terminological notions regarding the art.

So the difficulty of the chosen topic is clear. From the analysis of the selective bibliography, I have also noticed the multitude of information referring to Brancoveanu style. No wonder there are so many study materials that discuss an important step in our people's culture.

Referring to the scientific research methodology, for a systematic presentation, in the elaboration of the objectives of this paper we approached more specific methods specific to the field, taking into account the interdisciplinary character, namely the method of documentation (the bibliographic research), the comparative method, the analytical method, the quantitative method, the historical-canonical method.

The method of documentation, bibliographic research, was the first method used in the realization of this research project. Thus, the painting as a chosen form of stylistic expression

was observed by the bibliographic research and the documentation, referring to a relatively extended historical period, the documentation regarding both the pictures depicted in the earlier centuries of Brancoveanu and those of the epoch proper.

The comparative method was really helpful in realizing the present project, because I have noticed the religious painting performed by the painters, depending on the characteristics of each region (eg the Churches of Transylvania and Moldova, the foundations of Wallachia).

We used the quantitative method in scientific elaboration, the need to give new valences to this research, through the depth of the issues concerned and the conclusions resulting from the approach of a large number of documents and texts, and the data can be analyzed statistically.

The extremely important historical-canonical method helped in the elaboration of the thesis by researching the writings of the historiographers and the canonical collection of the Church, from which it was possible to extract precious information on the status of the artistic manifestations during the period concerned as well as considerations regarding the creator Brancoveanu.

Objectives of the research project

Our research has the following main objectives:

- a clear scoring of the stylistic features of Brâncoven's art;
- the formation of a balance between history and art in this historical period, emphasizing the Brancoveanu style in the Romanian religious art of the XVII-XVIII centuries;
- the synthesis of the common features of all edifices raised by Constantin Brancoveanu.

Originality of the theme

It is difficult to discuss the originality of the chosen theme. Being a very rooted subject in history, with a rich cultural load, it is obvious that throughout the course of the analysis of the theme, there have been numerous learning trends in full knowledge that the subject has been previously researched. However, when we talk about the novelty of this scientific paper, we can say that our research is distinctive, perhaps with a further stylistic inflexion, a period of obvious cultural ascent.

Actuality of the topic and significance of the study

The topicality of the theme is represented by the Brancoveanu art that originates and flourishes in Constantin Brâncoveanu's age (1688-1714), more than three hundred years ago. Even after this long period, the edifices of Brâncoveanu architecture compete in the urban landscape with the elements of contemporary architecture. The Brancovan style in the Romanian religious art of the 17th-18th centuries analyzes both the historical landmarks of the period and the aesthetic attributes. The constructive influences of the Brancovean style are not limited to the period 1714-1730, but are found on the trajectory of three hundred years in the subsequent edifices. Going on the premise that the works of real value penetrate the barrier of time, we notice that the brâncovenesc style in the Romanian religious art is constantly present, being used as a constructive and aesthetic solution.

The significance of the research work is represented by the fact that in the Brancovean age, new forms of stylistic expression intervened in the plastic or decorative arts. They led to the creation of a style of the time: Brancoveanu style. Although in the Romanian lands there have been signs of artistic revival since the reign of Șerban Cantacuzino, however, only in the throne of Constantin Voda Brancoveanu art has acquired a personal personality. We are faced with an original phenomenon in the evolution of Romanian culture and art in particular, which makes great progress through receptivity to foreign, predominantly Western influences. A similar point of view is encountered by Adela Văetiși in Brancovean Art, where she mentions that "art and architecture have adapted to its traditional trunk new forms and concepts".

In the Brancoveanu era there were structural mutations, through which all the values of culture were oriented ascendant, from the medieval spirit to the modern spirit. The Brancoveanu era is both a synthesis and a passage from the spirit of the Slav-Byzantine culture - framed by dogmatic rigor - to the free and humanistic spirit of Western culture. It started from the traditional Romanian art, with oriental influences known from the time of Matei Basarab (1632-1654), and at the end of the 17th century it came to an art with liberating tendencies under the Byzantine or Oriental influences. Academician Răzvan Teodorescu says about this period that

"we are witnessing a historical moment, a moment that marks the will and evolution of the medieval man towards the modern man"¹.

In our scientific approach we can raise some "research questions" as well:

- a. What changes Brancoveanu's style brings into the Romanian religious art of the 17th-18th centuries?
 - b. Can it be called the period of Constantin Brancoveanu, the Western Baroque?
 - c. What are the common stylistic features of all edifices raised by Constantin Brâncoveanu?
 - d. How does the architectural style of Brancoveanu change the entire architecture of the respective period?
- What are the distinctive features of Brancovan art?
- f. What novelty bring Brâncoveanu painting into religious art?
 - g. What changes do we notice in sculpture in stone and wood during Constantin Brâncoveanu?
 - h. How do Brâncovenen style mark the next centuries, in relation to the issue of religious architecture?
 - i. What achievements do I bring to Constantin Brâncoveanu the lover of Orthodox culture and spirituality?

In order to accomplish the work, we have completed the following research steps:

- a. Selective bibliography analysis. This step included finding the bibliography with topics related to the chosen topic and selecting the materials, according to their volume, by research area.
- b. Definition of content. After finding the materials and selecting them according to their quality and volume, we have developed a table of contents to discuss all the interesting aspects.
- c. Develop bibliography on the table of contents. Once a table of contents has been established, we have resumed bibliographic research to balance the volume and quality of each chapter and subchapter, thus avoiding that in research we are confronted with unpleasant situations, situations where any chapter or subchapter does not have enough material for the debate.

¹ Theodorescu, Răzvan, *Constantin Brâncoveanu între „Casa Cărților” și „Ievropa”*, Grupul Editorial RAO, București, 2012, p. 22.

As N. Iorga said, Constantin Voda Brancoveanu "was not only a great thinker of the times, a great founder of monasteries and churches, but also a great protector of Romanian culture, by writing and printing"², the same idea went by the learned John Comet, who wrote: "But you also founded a library worthy to see, at great expense, at the beautiful monastery of Hurez, built by you, and filled it with various books and books helpful".³

The first chapter presents *The Omnipresent Personality of Constantin Brancoveanu*. The necessity is obvious: the humanity, extremely complex, of the great ruler is presented in the background of his family story, of which he is inextricably linked.

Constantin Brancoveanu was born on August 15, 1654, in the village of Brâncoveni, today on the right bank of the Olt River in the county of the same name, where his parents owned an ancient property. His father was the son of Preda Brancoveanu, the descendant of the Montenegrin family of the Brâncoveni boyars, related to the Basarabians. His mother, Stanca, was the daughter of the poster Constantin Cantacuzino, a descendant of one of the imperial families in Byzantium, who "offered him a chosen education and intellectual training"⁴ to Brâncoveanu. From their marriage were born three boys and a girl. For a long time, however, they could not enjoy the protection of their father, the Pope, because he was murdered in Bucharest in 1655 by the Royal Court soldiers revolted against their lord Constantin Voda Șerban Basarab (1654- 1658).

After presenting the Brancoveanu family, we made a transition to the political life of the state, closely related to family life.

According to Iorga's mention, "Constantin Brancoveanu went all the steps of the boyar ministry to the rank of Great Logofat"⁵.

He ascended to the throne of Wallachia on October 29, 1688, at the age of thirty-four, with the support of his uncles from the mother, the son-in-law Constantin Cantacuzino and the great back of Mihail Cantacuzino, the brothers of the late voivode Șerban Cantacuzino and supported by the rest of the earthly boyars, and his election and inauguration were immediately recognized by the High Gates.

² Apud Ioan, Barbu; Grigorescu, Remus, *Martiriul Sfinților Brâncoveni*, Editura Antim Ivireanul, Râmnicu Vâlcea, 2014, p. 8.

³ *Ibidem*.

⁴ Lovișteanu, Emilian, *Între bucuria vieții și darul nemuririi*, Ed. Sfântul Antim Ivireanul, Râmnicu Vâlcea, 2014, pp. 8-9.

⁵ Iorga, Nicolae, *Viața și domnia lui Constantin-Vodă Brâncoveanu*, Ed. Saeculum I.O., București, 2014, pp.25-26.

The main directions of Constantin Brancoveanu's policy were: strengthening the role of reign, reorganizing the fiscal system, promoting close relations with Moldova and Transylvania. In this context, in the next subchapter we will deal with the sensitive subjects of love for culture and the path chosen by the ruler, who will accompany him to the end of his life, his profound Orthodox spirituality.

During the period of reign, through its very special care, culture has become entangled with this high type of spirituality, evolving on all its branches. In almost three decades of reign (26 years), Brancoveanu was one of the most brilliant rulers of Wallachia in all aspects: administration, internal and external politics, finance, diplomacy, etc. Thanks to it, this period is characterized by the appearance of an impressive number of constructions and secular, secular and religious settlements, "harmoniously combining in architecture, mural painting and sculpture the local tradition, the neo-Byzantine style and the innovative ideas of the Italian Renaissance in a new characteristic style, called brâncovenesc style. The Brancovan style or Brancoveanu style is used in the historiography of the national art to characterize architecture and plastic arts in Wallachia during the reign of Constantin Brancoveanu"⁶.

Constantin Brancoveanu is noted in our history as a continuation of the policy of his forefathers, which is emphasized in the work *The History of the Romanians from the Early Ages to the Revolution of 1821* by the authors Mihai Manea, Adrian Pascu, Bogdan Teodorescu. According to those mentioned, Constantin Brancoveanu "continued the traditional policy of the Romanian voivodes, supporting morally and morally the Orthodox Church, by building places of worship, endowing them with dances, printing the Christian books in the printing houses of Râmnic and Targoviste"⁷.

In the next subchapter, that of the Church Culture, we have carried out a more in-depth study of the connection between Constantin Brâncoveanu and the knowledge of the great church figures who dominated his time.

Even in the first year of Brancoveanu's reign, the Great Bible is printed, well translated and with exceptional graphic conditions; then the Psalter, which was given to the lairs, the New Sacred Scripture, the Holy Gospel and the Molithelin; for the use of the side, Octoich and Ceaslov.

⁶ Manea, Mihai (colectiv), *Istoria românilor din cele mai vechi timpuri până la Revoluția din 1821*, Ed. Didactică și Pedagogică, R.A., București, 1997, p. 325

⁷ *Ibidem*.

Also, in the functional printing houses of the Brancoveanu era, there were books of instruction for priests and laity in Romanian, among which are some important titles: Petru Movilă's testimony by Pravoslavnică; Christian teachings; Interpretation of Mass; The marriage of St. John Chrysostom; Book of light; Philosophical pilgrimages; Flower of gifts; Church teaching and commandments.

Next, we talked about the Romanian Libraries of the 17th century because, during the reign of Constantin Brâncoveanu, this field has been generously extended.

He has shown since his youth a passion for books and studies, giving books to monasteries just before becoming a prince. He gave a copy of the Gospel in Bucharest (1682, with gold and silver facade) of the Bistrita Monasteries, From Wood and the Surpaths.

Brâncoveanu's passion for the book motivated him to create a personal library, consisting of hundreds of rare books, from very varied domains, procured from different European countries. This library was then housed in the Hurezi monastery.

In the subchapter "The Brâncoveanu Age" we are witnessing a transition from the medieval to the modern ones. The cultural footprint that Constantin Brâncoveanu has on the Romanian spiritual development is based on the transition from the rigors of Byzantine art to the stylistic relaxation of the new Western humanist wave. Starting from the period of Matei Basarab (1632-1654) where the Romanian art had oriental inflections, we arrive at Constantin Brâncoveanu's time to a different expression from that used to him, an artistic expression that makes the step before under the influence of the Byzantine or Oriental attributes .

In the next subchapter, we will present Constantin Brâncoveanu as a founder of sacred places, some built from the foundations, others repaired, rested, beautified and endowed with money dances and all the necessities of the worship: vestments, scents and books. We discover the idea that Brâncoveanu was a master builder of excellence. Its foundations and charitable acts have exceeded the boundaries of Wallachia and, in general, all Christendom has had support for it. All of his buildings have the mark of solidity and durability. This explains the durability and secular perennial of its constructions.

In the second chapter, we talked about the general characteristics of Brancovan art. In the contents of this chapter I presented the Brancovan art and its branches, painting, sculpture, embroidery, silverware, art furniture and stylistic elements from the 17th-18th centuries, promoting the Brancoveanu style.

Killed in the Turda plain on August 19, 1601, Michael the Brave left the successors not only the memory of his glorious battles, but also the conviction that the unification of all Romanians was a necessity that was demanded historically. Under the sign of his political will, Radu Serban's Transylvanian campaigns may be easier understood, Gabriel Bethlen's desire to proclaim himself Dacian king, repeated attempts by Vasile Lupu to unite Moldova with Wallachia, as well as the courageous anti-Ottoman rebellion the ruler Radu Mihnea III. But the times were not at all favorable, nor the rigorous conditions for the long-term union. Unlike the diplomatic military actions that are so ephemeral and miserable, in the same century the hard work of scholars and art craftsmen, who slowly but thoroughly prepared the perfecting of union by enlightening the national consciousness, by preparing a cultural and artistic community common to Romanian countries.

In art, the transition to the eighteenth century is gradually, in a continuous and secure process, following the impetus given by Constantin Brancoveanu, whose rule ends in tragic circumstances in Constantinople in 1714. Indeed, in the twenty-six years since this prince ruled, Wallachia had a great artistic flowering, thanks to the spiritual support and material help given by this important gentleman, the last and most important of the number of voivodes - great builders in the country Our.

In the third chapter I made a case study of the painting from Hurezi, which became a point of reference for the 18th century painting in Wallachia.

In the fourth chapter I analyzed The Humanist Message of Brancovan Art. In the Brâncoveanu era also intervened in the plastic or decorative arts, as well as in the field of literature, new forms of manifestation that contributed to the creation of a style of the epoch, Brancoveanu style. Although there have been signs of artistic revival since the reign of Șerban Cantacuzino, however, only in the square of Constantin Voda Brancoveanu's reign, art has become a personal personality. Art, like any act of culture, can be considered as such only to the extent that it knows an organic evolution and a continuous adaptation to new ideas and forms, which, by assimilating them, and appropriates them in a creative and original way. In this way, it contributes to the enrichment of the traditional fund. For art is like a body: if it does not evolve, it dies.

In the fifth chapter I presented the Brancoveanu Style in the Romanian religious architecture of the 17th-18th centuries.

In the first subchapter, we analyze the characteristics of the seventeenth century architecture, as they will be later understood. We can say that "the 17th-century religious architecture presents a multitude of solutions, with a harmonious dialogue between the new and traditional forms, the ornamental offering a wide range of associations. After a more in-depth analysis, there are found stylistic and typological associations which make evident first of all the persistence of the traditional programs and also a certain continuity of effort for the development of new formal types"⁸.

The eighteenth century has seen a real revival in artistic life in many ways, especially from an architectural perspective, taking into account the more concrete and coherent outline of the different social classes that participated in this effort.

"The process of emancipation of small and medium classes can be illustrated by the impressive number of founders raised by peasant communities or craftsmen and merchant guilds. Significant is also the multiplication of wall buildings built in cities, the development of cities being directly related to the intensification of productive economic activity of the pre-industrial manufacturing type"⁹. Although obviously the most beautiful and important monuments belong to the upper classes from the artistic and financial point of view, in terms of quantity, the edifices raised at the initiative of the small and medium classes, prevail, and thus the need for progress has to be analyzed and understood, the energy specific to a phenomenon of spiritual and material evolution in the Romanian countries of those times.

In the last subchapter dedicated to the Brancovan architecture, the work analyzes the basic, stylistic and structural elements of the Brancoveanu edifices.

In the sixth chapter, we talked about Constantin Brancoveanu's foundations. All these, in their essence, are the attributes of the Brancovan style: "Saint George Church, Church of Saint John the Greater or Greater Church in Bucharest (1703) - demolished, Church of Saint Sava Monastery, Bucharest - demolished, Doicesti palace church, Dambovită, the former monastery Dormition of the Mother of God in Râmnicu Sărat, Hurezi Monastery, Lower Romans, Sâmbăta de Sus Monastery, Braşov, Polovragi Monastery, Gorj County, Mamul Monastery, St. Nicholas Church in Făgăraş"¹⁰. All these foundations of Constantin Brancoveanu define a unique style

⁸ Vătăşianu, Virgil, *Istoria artei feudale în ţările româneşti*, vol.1, Editura Academiei Republicii Populare Române, Bucureşti, 1959, p. 23.

⁹ *Ibidem*.

¹⁰ A se vedea Anexa 92.

through his synthesis power, combining in an ideal formula the desire for expansion of the West and the traditional elements of the Orient.

Such a cultural input, of the magnitude of the Brancoven style, could not remain isolated in the 17th-18th centuries. Thus, in the seventh chapter I analyzed the Eclecticisms over the centuries of Brâncoveanu style.

New buildings were built at the village and town-side courtyards. They were more modest than the great master and boyar architectural ensembles of the 15th-17th centuries. The boyars' houses, made of thick brickwork mixed with brick or only brick, were usually in the midst of fruit trees courtyards. The courtyards were surrounded by a thick and tall defense wall.

Another type of building was the house (fortified building). The dome had square or rectangular plan and thick walls (from 70 cm to 1 m). It was usually two or three floors. The last floor had a cerdac (gazebo-balcony) from which he could look away. The entrance door was wooden, fitted with locks in the wall. The access from one floor to another was done through an internal staircase.

The boulders were usually built on the estates. There were also villages (in Curtișoara, Gorj, Măldărești, Vâlcea).

For travelers who traded in the country or with the neighboring countries, a large number of inns (called missiles in Moldova) were placed in different places, located either along the road or at the crossroads of highways (Hanul Ancuței in Moldova) or in towns Constantin-Voda Inn, built by Constantin Brancoveanu, Serban-Voda Inn, Zlătari Inn, Colțul Inn, all in Bucharest, etc.).

In Transylvania, the architectural forms dominated by elements of the Renaissance, preserved by the Hungarian nobility, continued to be appreciated, but baroque buildings were gradually built by the central state authority of the Austrian Empire. New sites were opened in Cluj and Alba-Iulia, where fortified fortresses were built, and in Sibiu, the old fortresses of the city were restored and completed.

In this century, several buildings were grouped together, forming slums (in Bucharest - Mahalaua Sarindar, Tabaci etc). The mahalals were connected by the streets. The most important arteries of the cities were called as beams, because they were covered with beams of oak or beech, like today's peasant bridges. This was the bridge of Mogosoia (today Calea Victoriei), built during Constantin Brancoveanu (linking the palace of this ruler and his estate from

Mogoșoaia), Podului Calicilor (nowadays Calea Rahovei), Beilicului Bridge (now Șerban-Voda Road) and so on

In the eighteenth century interest in the construction of large architectural ensembles has fallen. The old religious monuments were restored and the damaged parts were replaced with new elements, especially paintings.

The churches are works of local craftsmen, grouped in guilds, professional organizations for different artistic branches, run by an old man, chosen from members with more experience. At that time, guilds are developing a lot. They occupy certain slums bearing specific names: Bricks, Olari, Sipcari, etc. and they each have a church.

In the 18th century many stucco and stone ornaments were made for window and door frames, for columns inside churches and monasteries, balustrades for the ballads of the boyars' houses, etc. The stone girders, which separate the facade registers from the churches, were also embellished with sculptures. Some sculpted roses appear on some exterior walls.

In churches, painting, as well as sculpture, is subordinate to architecture. The scenes are painted on smaller surfaces than the monuments built in the 14th, 15th and 16th centuries (from Curtea de Argeș, Voroneț, Vatra Moldoviței, Humor etc.). This is less impressive. Paintings are usually separated by floral motifs.

In the eighteenth century, books, manuscripts or printed - religious, with geometric or floral ornaments taken from the environment continued to be illustrated. The monasteries' registers (or registers) are adorned, so religious works such as those from Govora and Bistrita. Among the books with secular content, there was a great circulation of Alexandria, a work that tells the most important facts of Alexandru the Great and Erotocritus, Greek folk scripture in verses originating from a medieval French medieval chapel, celebrating the love force . In this writing there are also references to Romanians.

Orphers and embroidery become more and more varied. But they do not have the artistic value of those of previous centuries.

In the paper presented as a PhD thesis, we draw the conclusions that represent the synthesis of the author's own views of this PhD thesis and coagulate the most important information of the Brancoveanu style and of the whole work: "Brancoveanu Style in the Romanian Religious Art of the 17th-18th Centuries".

Thus, one can conclude that a glorious epoch for both the people and the Romanian Church was dominated by this great martyr of Constantin Brancoveanu, whose name, destiny and actions have also seized upon of the future, given that today, including the works of art of his time, are assimilated to a style that bears his name. The Brancovean art of the XVII-XVIII centuries embraced all the artistic manifestations, both in the religious field: constructions, painting, sculpture, silverware, embroidery, manuscripts, icons, engraving - and in general all the furniture necessary for a church settlement - civil: palaces, dominees, mansions. However, all this artistic variety has been subordinated to specific features of the style: the originality of the exterior, which does not always denote what is inside, but it can represent a method for understanding both the purpose, the nature and the history of the building, the uniqueness of the constituent elements belongs to a certain historical period, the geometry revealing their connection with antiquity, the use of the presentation of the saints or of the prophetic figures in the mosaics. These features, reunited, form buildings such as the ones mentioned above: basilica, tolos, temple, triumphal arch, acanthus leaf, etc., as well as churches with formations such as the cathedral, altar, mortuary chapel, monastery portico, monasteries in ruins, etc.

Stake of research (scientific and practical consequences if relevant answers are obtained).

I found disparate information about the Brancoveanu style. As a result, we considered the need to systematize the theoretical and practical references for Brancovenian art in the hope that we will make a useful contribution to the specialists. The expected results automatically represent the achievement of the objectives and the answers to the research questions. Along with these, we expect the results of the research to be used by those who will further study the Brâncoveanu art issue so that they are to the benefit of the researchers.

The stake of research is that at the end of the study we will have a fairly balanced work between history and art. In the bibliography, this work can be used as a study material for Brancoveanu style and Constantin Brancoveanu's cultural contribution to universal art. The sources used to draw up the work include the dictionaries, textbooks and comments of the best known specialists, from the old to the contemporary. I have also used, in addition to the specialized scientific work of my distinguished professor-tutor, Prof. Univ. Dr. Nechita Runcan,

and other studies, published in the country or abroad. The bibliographic list of the papers we consulted was presented in the last part of the paper.

Research assumptions

In addition to the points listed above, we will add some research assumptions. Concerning the theme of reconsidering painting as an expression of Christian religious longevity, we advance the assumption that sacred art can be a starting point and a means of rebuilding piety and national identity lost among the secular preoccupations of today's post-modern society. It is also the religious painting of the Brancoveanu era which ensured the continuity of Christian cult and unity in all Romanian provinces, linking the traditions of the founding sacrifices and pictorial creations and the new precepts of later religious art.

The Brancoveanu style, also called the Western Baroque style, has the same force and contribution to the Romanian architecture and art as the Baroque for European and world art. Brâncovenen's style in religious architecture does not manifest itself only during the flowering period, but has materialized in the religious architecture until nowadays.

Having an almost programmatic content, whose valences are based on essence, mission and objectives, both Art and Theology, Brancoveanu style occupies a well-defined space in the cultural-religious life of the time, in the spirit of synergistic and syncretistic coexistence of Religion and Art.

BIBLIOGRAPHY

I. Sources

1. **Balint, Zagoni**, *Cartea Comoara Sighișoara*, Editura Kotes Kotott, Sighișoara, 2011.
2. **Cartoian, Nicolae**, *Istoria literaturii române vechi*, Ed. Minerva, București, 1980.
3. **Dumitrache-Beldie, M.**, „Raport preliminar privind cercetările arheologice efectuate în incinta palatului brâncovenesc de la Potlogi - campania 1972 (11 mai-2 iunie)”, în *Arhiva D.C.P.C.N*, nr. 6216, 06.07.1972.
4. **Greceanu, Radu**, *Cronicari munteni*, ed. îngrijită de Mihail Gregorian, studiu introductiv de Eugen Stănescu, vol. II, Ed. Pentru Literatură, București, 1961.
5. **Greceanu, Radu**, *Istoria domniei lui Constantin Basarab Brâncoveanu Voievod (1688-1714)*, Ed. Al. Ilieș, București, 1970.
6. **Greceanu, Radu**, *Cronica*, Ed. Minerva, București, 1984.
7. **Hurmuzachi, E.**, *Documente privitoare la istoria românilor*, vol. XIV, Partea I, București, 1915.
8. **Iorga, N.**, *Inscripțiile din bisericile României*, vol. I, Ed. Minerva, București, 1905.
9. **Iorga, Nicolae**, *Inscripții din Bisericile României*, vol. II, Atelierele Grafice SOCEC și Comp, Societate Anonimă, București, 1908.
10. **Iorga, N.**, *Documente privitoare la familia Cantacuzino*, Ed. Minerva, București, 1902.
11. **Neculce, Ioan**, *Buletinul Muzeului de Istorie a Moldovei*, Iași, 2011, pp. 120-125
12. **Popescu, Niculae M.**, *Viața și faptele Domnului Țării Românești Constandin Vodă Brâncoveanu*, Tipografia Cărților Bisericești, București, 1914.
13. ******* *Documenta Romaniae Historica B. Țara Românească*, vol. XXXVII, Ed. Academiei Române, București, 2006.
14. ******* *Istoria Țării Românești, 1290 - 1690. Letopisețul Cantacuzinesc*, Ed. C. Grecescu, D. Simionescu, București, 1960.

II. General works

1. **Andea, Susana; Andea, Avram**, *Transilvania. Biserici și Preoți*, Ed. Supergraph, Cluj-Napoca, 2005.
2. **Anghel, Gheorghe**, *Cetăți medievale din Transilvania*, Ed. Meridiane, București, 1972.
3. **Balș, Ștefan**, *Curtea brâncovenească de la Potlogi*, Ed. Meridiane, București, 1968.
4. **Balș, Gh.**, *Bisericile și mănăstirile moldovenești din veacurile al XVII-lea și al XVIII-lea*, Institutul de arte grafice „E. Marvan“, București, 1933.
5. **Barbu, Violeta**, *Miniatura brâncovenească*, Editura Meridiane, București, 2000.
6. **Bădărău, Dan; Caproșu, Ioan**, *Iașii vechilor zidiri. Până la 1821*, Casa Editorială Demiurg, Iași, 2007.
7. **Blaa, Lucian**, *Trilogia culturii*, Ed. D. Ghișe, București, 1969.
8. **Cartojan, Nicolae**, *Cărțile populare în literatura românească*, Ed. Enciclopedică Română, București, 1974.
9. **Cândea, Ionel**, *Mănăstirea Măxineni*, Ed. Istros, Brăila, 1996.
10. **Cândea, Virgil**, „Umanismul lui Udriște Năsturel și agonia slavonismului cultural în Țara Românească”, în *Rațiunea dominantă*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1979, pp. 33-77.
11. **Cernovodeanu, Paul**, *În vâltoarea primejdiilor. Politica externă și diplomația promovate de Constantin Brâncoveanu (1688-1714)*, Ed. Silex, București, 1997.
12. **Cernovodeanu, Paul; Constantiniu, Florin**, *Constantin Brâncoveanu*, Ed. Academiei Române, București, 1989.
13. **Cioran, Emilia**, *Călătoriile Patriarhului Macarie de Antiohia în Țările Române*, București, 1900.
14. **Comșa, Dimitrie**, *Album de broderii și țesături românești*, editat de Revista Transilvania, Sibiu, 1976.
15. **Corfus, Ilie**, *Însemnări de demult*, Ed. Junimea, Iași, 1975.
16. **Crețeanu, Radu**, *L'influence des livres populaires sur les beaux-arts en Valachie au XVIIIe et XIXe siècles*, vol. III, Ed. Synthesis, 1976.
17. **Dascălu, Nicolae; Iftimi, Sorin**, *Pelerin în Iași*, Ed. Trinitas, Iași, 2000.
18. **De Alep, Paul; Celebi, Evlia**, *Călători străini despre Țările Române*, vol. VI, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1976.

19. **Dobre Bogdan, Cristina**, *Imago mortis în cultura română veche (sec. XVII-XIX)*, Ed. Universității, București, 2002.
20. **Dobjanschi, Ana; Simion, Victor**, *Arta în epoca lui Vasile Lupu*, Ed. Meridiane, București, 1979.
21. **Donat, Ion**, *Fundațiunile religioase ale Olteniei*, Ed. Scrisul Românesc S.A., Craiova, 1937.
22. **Drăghiceanu, Virgiliu**, *Călăuza monumentelor istorice din județul Dâmbovița*, Ed. Viitorul, Târgoviște, 1907.
23. **Drăghiceanu, Virgiliu N.**, *În amintirea lui Constantin Brâncoveanu, 1714-1914, Lăcașurile voevodului și viața lui. Ochire arheologică și istorică*, Institutul de Arte Grafice "Carol Gobl", București, 1914.
24. **Drăguț, Vasile**, *Arta românească. Preistorie, Antichitate, Ev Mediu, Renaștere, Baroc*, Ed. Meridiane, București, 1982.
25. **Drăguț, Vasile**, *Arta Gotică în România*, Ed. Meridiane, București, 1976.
26. **Drăguț, Vasile; Nicolae Săndulescu**, *Arta brâncovenească*, Ed. Meridiane, București, 1971.
27. **Drăguț, Vasile; Nicolescu, Corina**, *Monumente istorice bisericesti din Mitropolia Moldovei și Sucevei*, Ed. Mitropoliei Moldovei și Sucevei, Iași, 1974.
28. **Dumitrescu, Carmen Laura**, *Pictura murală din Țara Românească în veacul al XVI-lea*, Ed. Meridiane, București, 1978.
39. **Duțu, Alexandru**, *Coordonate ale culturii românești în secolul XVIII (1700-1821). Studii și texte*, Ed. Pentru Literatură Universală, București, 1968.
40. **Efremov, Alexandru**, *Icoane românești*, Ed. Meridiane, București, 2002.
41. **Elian, Al.** (colectiv), *Inscripțiile medievale ale României*, Ed. Academiei R.S.R., București, 1965.
42. **Erbiceanu, Constantin**, *Cronicari greci care au scris despre români în epoca fanariotă*, Ed. Cronicar, București, 2003.
43. **Florescu, George D.**, *Din vechiul București - biserici, curți boierești și hanuri între anii 1790-1791 după două planuri inedite*, București, 1935.
44. **Georgescu, Maria**, *Iubitor de cultură, Protector al Bisericii și Martir al Credinței ortodoxe*, Ed. Arhiepiscopiei, Târgoviște, 2013.
45. **Gheorghiu, Mihai**, *Mănăstiri și biserici din România*, Editura Noi Media Print, București, 2005.

- 46. Gusti, Gustav,** *Arhitectura în România*, Editura Meridiane, București, 1965.
- 47. Ioan, Barbu; Grigorescu, Remus,** *Martiriul Sfinților Brâncoveni*, Editura Antim Ivireanul, Râmnicu Vâlcea, 2014.
- 48. Ion, Narcis Dorin,** *Castele, palate și conace din România*, vol. I, Editura Fundației Culturale Române, București, 2003.
- 49. Ionescu, Dumitru G.,** *Relațiile Țărilor Române cu Patriarhia din Alexandria*, Ed. Academiei R.S.R., București, 1935.
- 50. Ionescu, Șt.; Panait, P.I.,** *Constantin Vodă Brâncoveanu*, Ed. Basilica, București, 2014.
- 51. Ionescu, Ștefan,** *Epoca Brâncovenească. Dimensiuni politice, Finalitate culturală*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1981.
- 52. Iorga, Nicolae,** *Oameni cari au fost*, Vol. I, Editura Pentru Literatură, București, 1967.
- 53. Iorga, N.,** *Sate și mănăstiri din România*, Editura Librăriei Pavel Suru, București, 1985.
- 54. Iorga, Nicolae,** *Viața și domnia lui Constantin-Vodă Brâncoveanu*, Ed. Saeculum I.O., București, 2014.
- 55. Iorga, N.,** *Domnitorii și ierarhii Țării Românești*, Ed. “Cuvântul Vieții” a Mitropoliei Munteniei și Dobrogei, București, 2009.
- 56. Iorga, Nicolae,** *Despre Cantacuzini*, Ed. Minerva, București, 1902.
- 57. Joja, Constantin,** *Arhitectura românească în context european*, Ed. Tehnică, București, 1989.
- 58. Le Goff, Jacques,** *Civilizația occidentului medieval*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1970.
- 59. Leahu, Gheorghe,** *Transilvania*, Editura Meridiane, București, 1998.
- 60. Lemny, Ștefan,** *Sensibilitate și istorie în secolul XVIII românesc*, Ed. Meridiane, București, 1990.
- 61. Leonida, Mihaela D.,** *The materials and craft of early iconographers*, Ed. Springer, Teaneck, New Jersey, USA, 2014.
- 62. Lovișteanu, Emilian,** *Între bucuria vieții și darul nemuririi*, Ed. Sfântul Antim Ivireanul, Râmnicu Vâlcea, 2014.
- 63. Macarie, Gheorghe,** *Trăire și reprezentare, Barocul în artele vizuale ale Moldovei secolului al XVII-lea*, Editura Tehnopress, Iași, 2008.
- 64. Mallows, Lucy,** *Transilvania*, Editura The Globe Pequot Press, Guilford, CT, 2008.

- 65. Manea, Mihai** (colectiv), *Istoria românilor din cele mai vechi timpuri până la Revoluția din 1821*, Ed. Didactică și Pedagogică, R.A., București, 1997.
- 66. Marin Barutcieff, Silvia; Hristofor** - *Chipurile unui sfânt fără chip*, Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2014.
- 67. Meteș, Ștefan**, *Zugravii bisericilor române*, în A.C.M.I., 1926-1928.
- 68. Moiescu, Cristian**, *Arhitectura epocii lui Matei Basarab*, vol. 1, Ed. Meridiane, București, 2002.
- 69. Moraru, Nicolae; Coman, Constantin**, *Sfântul Voievod martir Constantin Brâncoveanu*, Ed. Arhiepiscopiei Buzăului și Vrancei, Buzău, 2014.
- 70. Musicescu, Maria Ana**, *Broderia medievală românească*, Editura Meridiane, București, 1969.
- 71. Musicescu, Ana Maria; Dojanschi, Ana**, *Broderie veche românească*, Ed. Meridiane, București, 1985.
- 72. Neculce, Ioan**, *Buletinul Muzeului de Istorie a Moldovei*, Iași, 2011.
- 73. Nicolae, Veniamin**, *Ctitoriile lui Matei Basarab*, Ed. Sport Turism, București, 1982.
- 74. Nicolescu, Corina**, *Case, conace și palate vechi românești*, Ed. Meridiane, București, 1979.
- 75. Niculescu, Corina**, *Icoane vechi românești*, Ed. Meridiane, București, 1976.
- 76. Olteanu, Ștefan; Constantin Șerban**, *Meșteșugurile din Țara Românească și Moldova în evul mediu*, Ed. Academiei R.S.R., București, 1969.
- 77. Onică, Stelian; Dominte, Merișor**, „Starea de conservare a iconostasului bisericii „Pogorârea Sf. Duh”, Mănăstirea Dragomirna, jud. Suceava”, în vol. *Monumentul - tradiție și viitor*. X, Ed. Mitropoliei Moldovei și Sucevei, Iași, 2009, p. 528.
- 78. Oprescu, George**, *Arta țărănească la români*, Ed. Princeps, București, 1923.
- 79. Oprescu, George**, *Bisericile cetăți ale sașilor din Ardeal*, Ed. Academiei R.S.R., București, 1957.
- 80. Paleolog, Andrei**, *Pictura exterioară din Țara Românească*, Ed. Meridiane, București, 1984.
- 81. Panaitescu, Petre P.**, *Scrisoarea țarului Fedor Ivanovici*, Ed. Meridiane, București, 1979.
- 82. Panaitescu, Petre P.**, *Interpretări românești. Studii de istorie economică și socială*, Ed. Universul, București, 1969.
- 83. Pascu, Ștefan**, *Meșteșugurile din Transilvania până în secolul al XVI-lea*, Ed. Academiei R.P.R., București, 1954.

- 84. Pascu, Ștefan,** *Voievodatul Transilvaniei, I-II*, Ed. Dacia, Cluj, 1971-1979.
- 85. Pillat, Cornelia,** *Pictura murală în epoca lui Matei Basarab*, Ed. Meridiane, București, 1980.
- 86. Plămădeală, Antonie,** *De la Filotei al Buzăului la Andrei Șaguna*, Tiparul Tipografiei Eparhiale Sibiu, Sibiu, 1997.
- 87. Pop-Bratu, Anca,** *Pictura murală maramureșeană. Meșteri zugravi și interferențe stilistice*, Ed. Meridiane, București, 1982.
- 88. Popa, Corina; Iancovescu, Ioana,** *Mănăstirea Hurez*, Ed. Simetria, București, 2009.
- 89. Popa, Radu,** *Țara Maramureșului în veacul al XIV-lea*, Ed. Academiei Române, București, 1970.
- 90. Popescu, Florentin,** *Ctitorii brâncovenești*, Ed. Sport-Turism, București 1976.
- 91. Porcescu, Scarlat,** *Monumente istorice bisericesti din Mitropolia Moldovei și Sucevei*, Ed. Mitropoliei Moldovei și Sucevei, Iași, 1974.
- 92. Pulpea-Rămureanu, I.,** “Legăturile Patriarhiei de Alexandria cu Țările Române”, în *S.T.*, nr. 1-2/1956, pp. 12 – 23.
- 93. Pippidi, Andrei,** *Tradiția politică bizantină în Țările Române în secolele XVI-XVIII*, Ed. Corint, București, 2001.
- 94. Rezachvici, Constantin,** *Cronologia critică a domnitorilor din Țara Românească și Moldova anilor 1324-1881, I*, Ed. Enciclopedică, București, 2001.
- 95. Sebestyen, Gh.; Sebestyen, V.,** *Arhitectura Renașterii în Transilvania*, Ed. Academiei R.S.R., București, 1963.
- 96. Șerbănescu, Niculae,** *Constantin Brâncoveanu, domnul Țării Românești (1688-1714) – 275 de ani de la moartea sa martirică – 1714 - 15 august – 1989*, Ed. “Cuvântul Vieții”, București, 1989.
- 97. Sinigalia, Tereza,** *Arhitectura civilă de zid din Țara Românească în secolele XIV - XVIII*, Editura Vremea, București, 2000.
- 98. Sinigalia, Tereza,** *Repertoriul arhitecturii în Țara Românească 1600-1680*, Ed. Vremea, București, 2002.
- 99. Ștefanescu, I. D.,** *L'évolution de la peinture religieuse en Bucovine et en Moldavie, depuis les origines jusqu'au XIX-e siècle*, Paris, 1928.

- 100. Ștefănescu, I. D.,** *La peinture religieuse en Valachie et en Transylvanie, depuis les origines iusau'au XIX-e siecle*, Paris, 1932.
- 101. Ștefănescu, I. D.,** *La peinture religieuse en Valachie, depuis les origines jusqu'au XIX-e siecle*, Paris, 1932.
- 102. Ștefulescu, Alexandru,** *Gorjul istoric și pitoresc*, Tipografia N.D. Miloșescu, Tîrgu-Jiului, Târgu Jiu, 1907.
- 103. Stoicescu, Nicolae,** *Matei Basarab*, Ed. Academiei R.S.R., București, 1988.
- 104. Streza, Laurențiu; Oltean, Vasile,** *Sfântul Constantin Brâncoveanu și locuitorii Brașovului*, Ed. Andreiana, Sibiu, 2014.
- 105. Tătaru-Cazaban, Bogdan; Herea, Gabriel,** *Mănăstirea Hurezi*, Ed. Artes Impresionaes, Segovia, 2009.
- 106. Theodorescu, Răzvan,** *Constantin Brâncoveanu între „Casa Cărților” și „Ievropa”*, Grupul Editorial RAO, București, 2012.
- 107. Theodorescu, Răzvan,** *Civilizația românilor între medieval și modern. Orizontul imaginii (1550-1800)*, vol. II, Ed. Meridiane, București, 1987.
- 107. Theodorescu, Răzvan,** *Itinerarii medievale*, Editura Meridiane, București, 1979.
- 108. Tomescu, Vasile,** *Muzica Renașterii în spațiul cultural românesc*, Ed. Muzicală, București, 2006.
- 109. Tzigara-Samurcaș, Al.,** *Scrieri despre arta românească*, Editura Meridiane, București, 1987.
- 110. Văetiși, Adela,** *Brancovan Art*, Ed.Noii Media Print, București, 2011.
- 111. Vătășianu, Virgil,** *Pictura murală din nordul Moldovei*, Ed. Meridiane, București, 1974.
- 112. Vârtosu, Emil,** *Foietul Novel, Calendarul lui Constantin vodă Brâncoveanu 1693-1704*, București, 1942.
- 113. Velculescu, C.,** *Cărți populare și cultură românească*, Ed. Minerva, București, 1984.
- 114. Vergatti, Radu Ștefan,** *Din problematica Umanismului românesc*, Ed. Top Form, București, 2007.
- 115. Voinescu, Teodora,** *Radu Zugravu*, Ed. Meridiane, București, 1978.
- 116. Voinescu, Teodora,** *Pârvu Mutu Zugravu*, Ed. Meridiane, București, 1968.
- 117. Voitec-Dordea, Mira,** *Reflexe gotice în arhitectura Moldovei*, Ed. Meridiane, București, 1976.

118. Zahariuc, Petronel; Marinescu, Florin, *De la Iași la Muntele Athos. Studii și documente de istorie a Bisericii*, Ed. Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași, Iași, 2008.

III. Dictionaries, Encyclopedias, Encinies

1. Bănică, Mirel, *Enciclopedia Ortodoxiei Românești*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2010.

2. Bârz, Vasile, *Mănăstirea Pângărați - monografie, studiu istoriografic și aghiologic*, Ed. Gedo, Cluj, 2004.

3. Comarnescu, Petru, *Îndreptar artistic al monumentelor din nordul Moldovei*, Casa Regională a Creației Populare, Suceava, 1962.

4. Constantiniu, Florin, *O istorie sinceră a poporului român*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2010.

5. Curinschi Vorona, Gheorghe, *Istoria arhitecturii în România*, Editura Tehnică, București, 1981.

6. Debicki, Jacek, *Istoria artei*, Editura Rao, București, 1998.

7. Del Chiaro, Anton Maria, *Istoria delle moderne rivoluzioni della Valachia... Fiorentino... in Venezia*, MDCCXVIII.

8. Dimaras, Theodoros, *Istoria literaturii neo-grecești*, Ed. pentru Literatură Universală, București, 1968.

9. Dobrescu, Nicolae, *Istoria Bisericii Române din Oltenia în timpul ocupațiunii austriece*, Ed. Academiei Române, București, 1906.

10. Drăguț, Vasile, *Dicționar enciclopedic de artă medievală românească*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1976.

11. Florea, Vasile, *Istoria artei românești*, Editura Litera International, București, 2009.

12. Giurescu, Constantin C., *Istoria românilor*, III/1, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1974.

13. Grecescu, Constantin, *Istoria Țării Românești de la octombrie 1688 până la martie 1717*, Ed. Științifică, București, 1959.

14. **Greceanu, Radu**, *Istoria Domniei lui Constantin Basarab Brâncoveanu voievod (1688-1714)*, Ed. A. Ilieș, București, 1970.
15. **Ionescu, Grigore**, *Istoria arhitecturii românești din cele mai vechi timpuri până la 1900*, Ed. Capitel, București, 2007.
16. **Ionescu, Grigore**, *Istoria artelor plastice în România*, vol. II, Ed. Meridiane, București, 1970.
17. **Iorga, N.**, *Istoria bisericii românești și a vieții religioase a românilor*, Editura Neamul Românesc, București, 1908.
18. **Iorga, N.**, *Istoria Bisericii Românești și a vieții religioase a românilor*, vol. II, ed. a II-a revăzută și adăugită, Ed. Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice, București, 1932.
19. **Iorga, N.**, *Histoire des Roumains et leur Civilisation*, Ed. Henry Paulin, Paris, 1920.
20. **Iorga, N.**, *Istoria românilor*, vol. VI, ed. a 2-a, Ed. Enciclopedică, București, 2000.
21. **Iorga, N.**, *Istoria literaturii românești: De la 1688 la 1780*, vol. II, Ed. Librăriei Pavel Suru, București, 1928.
22. **Iorga, N.**, *Istoria armatei românești*, Ed. Ministerului de Războiu, București, 1929.
23. **Iorga, N.**, *Istoria comerțului românesc*, Lucrare scrisă din inițiativa Camerei de Comerț din București și cu sprijinul „Sfătuului Negustoresc din România”, București, 1925.
24. **Iorga, Nicolae; Balș, G.**, *Histoire de l'art roumain ancien*, Paris, 1922.
25. **Ivașcu, George**, *Istoria Literaturii Române*, vol. I, Ed. Științifică, București, 1969.
26. **Nicolau-Golfin, Marin**, *Istoria Artei*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1970.
27. **Oprescu, George** (coord.), *Istoria artelor plastice în România*, Ed. Meridiane, București, 1970.
28. **Oprescu, George**, *Scurtă istorie a artelor plastice în Republica Populară Română, Artă românească în epoca feudală*, Ed. Academiei Române, București, 1957.
29. **Păcurariu, Mircea**, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, vol. I și II, Ed. IBMBOR, București, 1981.
30. **Păcurariu, Mircea**, *Enciclopedia Ortodoxiei Românești*, Ed. IBMBOR, București, 2010.
31. **Popescu, Radu Vornicul**, *Istoriile Domnilor Țării Românești*, intr. și ed. critică de Const. Grecescu, Ed. Academiei, București, 1963.
32. **Potra, George**, *Istoria hanurilor bucureștene*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1985.

33. Stoicescu, Nicolae, *Dicționar al marilor dregători din Țara Românească și Moldova, sec. XIV-XVII*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1971.

34. Vătășianu, Virgil, *Istoria artei feudale în țările românești*, vol.1, Editura Academiei Republicii Populare Române, București, 1959.

35. ****Istoria artelor plastice în România*, Editura Meridiane, București, 1970.

IV. Specialized works

1. Barbu, Daniel, “Arta brâncovenească: semnele timpului și structurile spațiului”, în vol. *Constantin Brâncoveanu*, Academia de Științe Sociale și Politice a R.S.R., București, 1989.

2. Barnea, Ion, „Ctitoriile bisericești ale lui Constantin Brâncoveanu”, în volumul *Sfântul Voievod Martir Constantin Brâncoveanu, Mărturisitor jertfelnic și ctitor darnic*, Editura „Cuvântul Vieții”, București, 2014.

3. Bianu, Ioan; Hodoș, Nerva, *Bibliografia românească veche*, tom I, Atelierele Grafice SOCEC & Co, București, 1903.

4. Bogdan, N.A., *Orașul Iași (monografie istorică și socială)*, 1913, Ed. Tehnopress, Iași, 2004.

5. Brătulescu, Victor, *Miniaturi și manuscrise din Museul de artă religioasă*, Imprimeria Națională București, București, 1939.

6. Cantacuzino, G.M., „Brâncoveanu sau izbânda oltenească”, în *Izvoare și popasuri*, Ed. A Anghelescu, București, 1977, pp. 31 - 36.

7. Cantacuzino, Gh. I., Diaconescu, Petre; Mihăiescu, G., „Date arheologice asupra unor vestigii medievale din zona centrală a orașului Târgoviște”, în *R.M.M.-M.I.A.*, 1984, nr. 2, pp. 35 – 42.

8. Cantacuzino Gh. I., „Date arheologice în legătură cu cronologia unor construcții ale Curții domnești din Târgoviște”, în *Monumente istorice. Studii și lucrări de restaurare*, II, 3, București, 1969, p. 61.

9. Cantacuzino Gh. I., „Puncte de vedere privind evoluția Curții domnești din Târgoviște în secolele XIV-XVI”, în *SCIVA*, 3-4, București, 1999, pp. 127-154.

10. Cantacuzino, Gh. I., „Cercetări arheologice la mănăstirea Polovragi”, în *RMI*, 1994, nr. 1-4. pp. 16 – 18.

- 11. Cantacuzino, Gh. I.,** „Probleme ale secolelor XIII-XIV la Câmpulung și cercetările arheologice de la fosta curte domnească", în *SCIA*, tom. 32, nr. 1, Ed. Academiei Române, București, 1981, pp. 131-139.
- 12. Cantacuzino, Gh. I.,** „Unele probleme privind cercetările arheologice de la Câmpulung", în *Argesis, Studii și Comunicări*, seria Istorie, XIX, Ed. Ordessos, Pitești, 2010, pp. 199-206.
- 13. Cantacuzino, Gh. I.,** „Aspecte ale evoluției unui vechi monument din Târgoviște: Biserica “Sf. Vineri””, în *Valachica*, 1, Târgoviște, 1969, p. 61.
- 14. Cantacuzino, Gh. I., Cârstocea, Sp.; Mavrodin, T.; Trâmbaciu, Șt.,** „Principalele rezultate ale cercetărilor arheologice de la fosta curte domnească din Câmpulung, din anii 1975-1977”, în *Studii și comunicări. Muzeul Câmpulung Muscel*, Câmpulung, 1981, pp. 23 - 29.
- 15. Căndeia, Virgil,** „Semnificația politică a unui act de cultură feudală”, în *Studii*, anul XV, nr. 3, București, 1963.
- 16. Căndeia, Virgil,** „Opera lui Constantin Brâncoveanu în Orientul Apropiat”, în vol. *Constantin Brâncoveanu*, Ed. Academiei R.S.R., București, 1989.
- 17. Cernovodeanu, Paul,** „Coordonatele politicii externe a lui Constantin Brâncoveanu”, în vol. *Constantin Brâncoveanu*, Ed. Academiei R.S.R., București, 1989.
- 18. Chicideanu I., Georgescu M.,** „Un mormânt de la sfârșitul secolului al XVI-lea, descoperit în incinta Curții domnești din Târgoviște”, în *Valachica*, 4, Târgoviște, 1973, pp. 81-84.
- 19. Chihaia, Pavel,** „Aspecte ale portalurilor din Țara Românească în secolul al XVI-lea", în *G.B.*, nr. 1-2, Buzău, 1979, pp. 123 - 130.
- 20. Chihaia, Pavel,** „Tradiție și inovație la portalurile epocii lui Matei Basarab", extras din *Buletinul Bibliotecii Române*, vol. VIII (XII) - serie nouă, 1980/81, Freiburg, 1981, pp. 193 - 220.
- 21. Chihaia, Pavel,** „Udriște Năsturel și casele de la Herești", în *R.M.M.-M.I.A.*, nr. 2, București, 1976, pp. 23 - 26.
- 22. Chihaia, Pavel,** *Din cetățile de scaun ale Țării Românești*, Ed. Meridiane, București, 1974.
- 23. Ciobanu, Constantin Ion,** „Programul iconografic al bisericii Sf. Gheorghe a Mănăstirii Voroneț”, în *Studii și cercetări de istoria artei. Artă plastică*, Serie nouă, Tom 1 (45), Ed. Academiei Române, București, 2011.
- 24. Ciobanu, Veniamin,** „Factorul oriental în componența barocului românesc de secol XVII-XVIII”, în *Arhiva valahica*, Muzeul Județean Dâmbovița, Târgoviște, 1976.

- 25. Ciocioi, Gheorghiță** (ș.a.), *Ghidul mănăstirilor din România*, Editura Sophia Cartea, București, 2010.
- 26. Constantinescu, Nicolae**, „Contribuții asupra curții domnești din Târgoviște (sec. XIV-XVII)”, în *SCIV*, 1964, tom. 15, nr. 2, pp. 225-240.
- 27. Constantinescu, Nicolae** - „Note arheologice și istorice asupra curții feudale de la Târgșor (secolele XV-XVII)”, în *SCIVA*, 1969, tom. 20, nr. 1, pp. 83-100.
- 28. Constantinescu N.**, „Contribuții arheologice asupra Curții domnești din Târgoviște (sec. XIV-XVII)”, în *SCIV*, București, 1964, 2, pp. 225 – 240.
- 29. Constantinescu N.**, „Cercetări arheologice la Curtea domnescă din Târgoviște”, în *Documente recent descoperite și informații arheologice*, București, 1987, pp. 69-78.
- 30. Constantinescu N., Moisescu Cr.**, *Curtea domnească din Târgoviște*, Ed. Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2009.
- 31. Constantinescu N., Moisescu C., Nicolaescu Ploșor D.**, „Considerations sur les tombes princiers de Targoviste”, în *Dacia*, N.S., IX, București, 1967, pp. 301-319.
- 32. Constantinescu N., Ionescu C.**, „Asupra habitatului urban la Târgoviște înainte de 1394. Repere din vatra curții domnești”, în *SCIVA*, 31, București, 1980, pp. 53-75.
- 33. Constantinescu N., Ionescu C., Diaconescu P., Rădulescu V.**, *Târgoviște. Reședința voievodală. 1400-1700. Cercetări arheologice (1961-1986)*, Ed. Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2009.
- 34. Constantinescu, D.**, „Lucruri noi despre arhitectura și pictura Mănăstirii Golia. Discuții fără clișee”, extras din *Cercetări istorice*, XIII, Iași, 1937.
- 35. Constantiniu, Florin**, „Epoca brâncovenească: trăire barocă și început de reformă”, în *Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie „A.D. Xenopol”*, XXV (1988), Ed. Institutul de Istorie “A.D. Xenopol”, Iași, nr. 2.
- 36. Crețeanu, Radu**, „Întregiri la Istoria schitului Topolnița”, în *MO*, 1957, Ed. Mitropolia Olteniei, Craiova, nr. 11-12, pp. 824-826.
- 37. Crețeanu, Radu**, „Preda Brâncoveanu ctitor al bisericii de zid a Mănăstirii Dintr-un Lemn”, în *MO*, 1966, Ed. Mitropolia Olteniei, Craiova, nr. 7-8, pp. 645-651.
- 38. Crețeanu, Radu**, *Mănăstirea Dintr-un Lemn*, Ed. Meridiane, București, 1966.

- 39. Damian, Iuliana**, „Simboluri în piatră - Semne pentru lumea invizibilă: motive animaliere sculptate din biserici cantacuzine”, în *Buletinul Cercurilor Științifice Studentești - Seria Arheologie-Istorie-Muzeologie*, tom. 19, 2013.
- 40. Damian, Iuliana**, „Câteva figuri zoomorfe de la foișorul hurezean al arhimandritului Dionisie”, în vol. col. *Constantin Brâncoveanu - domnul faptei creatoare și al jertfei simțitoare*, Centrul de Studii Medievale și Premoderne «Antim Ivireanul», Râmnicu Vâlcea, 2014.
- 41. Diaconescu, Mihai**, *Biserici și mănăstiri ortodoxe din România*, Editura Alcor Edimpex, București, 2006.
- 42. Diaconescu P.**, “Cercetările arheologice de la Curtea domnească din Târgoviște. Campaniile 1979, 1984”, în *Valachica*, 15, Târgoviște, 1998, pp. 54-70.
- 43. Diaconescu P.**, *Arheologia habitatului urban târgoviștean. Secolele XIV-XVIII*, Ed. Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2009.
- 44. Dima-Drăgan, Corneliu; Caratașu, Mihail**, *La Revue des Etudes Sud-Est Europeennes*, Tome V, nr. 3-4/1967, București.
- 45. Desartovici, L.S.** (ed.), *Martiriul Sfinților Brâncoveni*, Ed. Sofia, București, 2007.
- 46. Dobre-Bogdan, C.**, *Imago mortis...*, și *Scènes de danse macabre. Étude comparée entre l'espace roumaine et occidental*, în *Synthesis*, vol. XXIX, 2002.
- 47. Dobre-Bogdan, C.**, *La représentation de l'irreprésentable. Les visages de la mort dans l'iconographie roumaine (XVIIIe -XIXe siècles)*, în *Synthesis*, vol. XXX, 2003.
- 48. Dobre-Bogdan, C.**, *Palimpseste. Éléments d'une histoire des regards sur l'iconographie roumaine de la Mort*, în Marius Rotar, Marina Sozzi, *Proceedings of the Dying and Death in 18th - 21st centuries Europe*, international conference, Alba Iulia, 5-7 sept. 2008, Cluj, 2009.
- 49. Dragomir, Silviu**, „Contribuții la relațiile Bisericii Românești cu Rusia în secolul al XVII-lea”, în *Analele Academiei Române*, Mem. Secț. Istorice, seria a II-a, 34, 1917.
- 50. Drăghiceanu, Virgil**, „Curtile domnești brâncovenești”, în *Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice*, 1909, 1910, 1911, 1924, 1926.
- 51. Drăgan, Dima, C.**, *Biblioteci umaniste românești*, Ed. Litera, București, 1974.
- 52. Drăghiceanu, Virgil**, „Despre mănăstirea Câmpulung. Un document inedit: jurnalul săpăturilor făcute de Comisiunea Monumentelor Istorice în 1924”, în *B.C.M.I.*, 1964, nr. 3-4, pp. 284-335.

- 53. Drăghiceanu, Virgil**, „Monumentele Olteniei. Raportul al II-lea”, în *B.C.M.I.*, 1933, pp. 72-74.
- 54. Dumitrescu, Dan**, „Activitatea tipografică a lui Mihail Ștefan în Gruzia”, în *Studii*, anul XI, nr. 4/1958, București.
- 55. Dumitrescu, Florentina**, “Trăsături specifice ale sculpturii în lemn brâncovenești”, în *Pagini de veche artă românească*, vol. II, Ed. Academiei, București, 1972.
- 56. Dumitrache-Beldie, M.**, „Ansamblul brâncovenesc Potlogi. Raport asupra campaniei de cercetări arheologice 1971-1976”, în *Arhiva D.C.P.C.N. - Fond D.M.I* nr. 1113, 03.02.1976.
- 57. Duțu, Alexandru**, “Modelul cultural brâncovenesc”, în volumul *Constantin Brâncoveanu*, Ed. Academiei Române, București, 1989.
- 58. Efremov, Al.**, „Două icoane din prima jumătate a secolului al XVII-lea”, în *Revista Muzeelor*, nr. 3/1968, București.
- 59. Faifer, Florin**, „Antim Ivireanul, un enigmatic arhipăstor”, în vol. *Gabriel Strempel la 80 de ani*, Editura Muzeului Sătmărean, Satu Mare, 2006.
- 60. Florea, Lucian**, „Aspecte din viața și activitatea Mitropolitului Mitrofan al Ungrovlahiei” (1716-1719), în *GB*, nr. 3-4/1967.
- 61. Gherasim, Arhiepiscopul Râmnicului**, *Viața Sfântului martir Constantin-Vodă Brâncoveanu și a celor împreună pătimitori cu dânsul*, Ed. „Sfântul Antim Ivireanul”, Râmnicu-Vâlcea, 2014.
- 62. Gheorghiță, Romeo**, *Fragmente de pictură murală de la biserica Trei Ierarhi din Iași. Portretul lui Vasile Lupu*, M.N.I.R./131464.
- 63. Giurescu, Constantin C.**, „Matei Basarab, cel mai mare ctitor bisericesc al neamului nostru”, în *Prinos IPSS Nicodim, Patriarhul României*, București, 1946.
- 64. Grigoraș, Nicolae**, „Două monumente de artă feudală din împrejurimile Iașului: mănăstirile Hlincea și Aroneanu”, în *Cercetări istorice*, tom I, Iași, 1970.
- 65. Ghika-Budești, N.**, “Evoluția arhitecturii în Muntenia și în Oltenia (IV)”, *Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice*, XXIX (1936).
- 66. Greceanu, Eugenia**, „Casa de piatră de la Herești. Studiu arhitectonic”, în *Monumente și muzee*, 1, 1958.
- 67. Henry, Paul**, *Monumentele din Moldova de Nord. De la origini până la sfârșitul secolului al XVI-lea*, Editura Meridiane, București, 1984.

- 68. Henry, Paul**, „Les eglises de la Moldavie du nord des origines à la fin du XVI-e siècle, Paris”, în *Journal des Savants*, 1931.
- 69. Hererea, Elena; POPA, Silvia**, *Artă și tehnologii în prelucrarea metalelor prețioase la Brașov în secolele XVI-XVII*, Universitatea "Transilvania" din Brașov, Brașov, 2014.
- 70. Ionașcu, Ion**, *Biserici, chipuri și documente din Olt*, Ed. Ramuri, Craiova, 1943.
- 71. Ionașcu, Ion**, “Centenarul Universității din București”, în *Contemporanul*, nr. 29 (927), 17 iulie 1964.
- 72. Ionașcu, Ion**, “Centenarul Universității din București”, în *Contemporanul*, nr. 29 (927), 17 iulie 1964.
- 73. Ionașcu, Ion**, “Din istoria învățământului superior din București în cămăcămia lui Alex. D. Ghica” (1856-1858), în *Analele Universității București*, Seria Științe Sociale, Istorie, XII (1963), nr. 30.
- 74. Ionescu, Cornel**, „Complexul istoric și de arhitectură Stelea din zona centrală a municipiului Târgoviște”, în *R.M.M.-M.I.A.*, nr. 1, pp. 54 - 57.
- 75. Ionescu, Grigore**, „Sur les debuts des travaux de restauration des monuments historiques en Roumanie et l'activite de l'architecte frangais Andra Lecomte du Noiiy en ce domaine”, în *RRHA*, Serie Beaux Arts, tome XVII, 1980, pp. 83-126.
- 76. Ioniță, Alexandru**, „Sfinții Martiri Brâncoveni – model și reper al identității și conștiinței naționale”, în vol. *Domnul Constantin Brâncoveanu, omul și faptele unui sfânt martir*, Ed. Enciclopedică, București, 2015.
- 77. Iorga, Nicolae**, „Încă o ruină de istorie și artă sub ochii noștri nesimțitori”, în *Ziarul Avântul*, 21 iunie 1939.
- 78. Iorga, N.**, *Les arts mineurs en Roumanie*, I-II, Edition d’Imprimerie de L’Etat, Bucarest, 1934-1936.
- 79. Iorga, N.**, *Les arts en Roumanie*, I-II, Edition d’Imprimerie de L’Etat, Bucarest București, 1934-1936.
- 80. Ivireanul, Antim**, *Noul Testament*, București, B.A.R., 1703 (II 632249, CRV 139).
- 81. Lajos, Kelemen**, *Muviszettortâneti tanulmâniok*, București, 1977.
- 82. Lajos, Kelemen**, *Tortineti tanulmányok*, București, 1977.
- 83. Lupaș, I.**, „Mucenicia Brâncovenilor”, în *Studii, conferințe și comunicări istorice*, vol. III, Sibiu, 1941.

- 84. Manea, Cristina Anton**, *Structura și restructurarea marii boierimi în Țara Românească de la începutul secolului al XVI-lea până la mijlocul secolului al XVII-lea*, București 2003 - Teză doctorat.
- 85. Marin-Barutcieff, Silvia**, *Accompagner Saint Christophe, le protecteur contre «la male mort. Des thèmes eschatologiques dans l'iconographie occidentale et roumaine*, în vol. col. Marius Rotar, Victor Roșu, Helen Frisby (ed) - *Dying and Death in 18th-21st century Europe*, Cluj-Napoca, 2009.
- 86. Mănescu, Constantin**, „Hurezi - Biblioteca mănăstirii Hurezi în vremea voievodului Constantin Brâncoveanu”, în *BURIDAVA studii și materiale XI*, Muzeul Județean „Aurelian Sacerdoțeanu” Vâlcea, Rm. Vâlcea, 2013-2014.
- 87. Meteș, Ștefan**, „Zugravii bisericilor române”, în *A.C.M.I.*, 1926-1928.
- 88. Mihai, Dana**, *Metode și contribuții ale cercetării arheologice la studiul monumentelor de arhitectura în Țara Românească. Secolele XVI-XVII*, București, 2001 – Teză doctorat.
- 89. Mihăescu G.**, „Din istoricul cercetărilor arheologice la Curtea domnească din Târgoviște”, în *R.M.M.- M.I.A.*, 2, 1987, pp. 14-24.
- 90. Mihăescu G., Fruchter E.**, *Curtea domnească din Târgoviște*, Ed. Academiei R.S.R. București, 1986.
- 91. Moiescu C.**, „Prima curte domnească de la Târgoviște”, în *B.M.I.*, XXIX, 1, București, 1970.
- 92. Moiescu C., Mihăescu G.**, „Câteva considerații asupra băii curții domnești din Târgoviște”, în *Monumente istorice. Studii și lucrări de restaurare*, II, 3, București, 1969, pp. 7 - 9.
- 93. Moiescu, Cristian**, „Noi puncte de vedere asupra ipostazelor dispărutei biserici domnești «Negru Vodă» din Câmpulung-Muscel”, în *R.M.I.*, 1998, nr. 1-2, pp. 56 - 61.
- 94. Moiescu, Cristian**, „Ansamblul monumental Codreni de pe valea Mostiștei (jud. Călărași)”, în *R.M.M.-M.I.A.*, nr. 2, 1983, pp. 71-76.
- 95. Moiescu, Cristian**, „Arhitectura civilă a epocii domniei lui Matei Basarab”, în *Ars Transilvaniae*, tom. VEH-IX, 1998-1999, pp. 21-106.
- 96. Moiescu, Cristian**, „Etape evolutive în istoria ansamblului monumental Arnota”, în *RMM-MIA*, nr. 1, 1987, pp. 17-20.
- 97. Moiescu, Cristian**, „Interferențe și sinteze stilistice la începuturile arhitecturii ecleziale moldovenești (sec. XIV-XV)”, în *Ars Transilvaniae*, tom. IU, 1993, pp. 5-40.

- 98. Moisescu, Cristian**, „Procedee tehnice, materiale și meșteri constructori români în Evul Mediu”, în nr. 1, 1985, pp. 25-29.
- 99. Moisescu, Cristian**, „Date noi privind vechimea și arhitectura bisericii mănăstirii Topolnița (jud. Mehedinți)”, în *R.M.I.*, nr. 1, 1995, pp. 38-41.
- 100. Moisescu, Cristian**, „Decorația zugrăvită pe tencuială a monumentelor din Țara Românească (sec. XIV-XVII)”, în *R.M.M.-M.I.A.*, nr. 1, 1974, pp. 54-58.
- 101. Moisescu, Cristian**, „Două ctitorii bucureștene ale lui Matei Basarab și locul lor în evoluția arhitecturii românești”, în vol. *Matei Basarab și Bucureștii*, București, 1983, pp. 97-101.
- 102. Moisescu, Cristian**, „O particularitate în boltirea monumentelor istorice religioase - expresie a unității spirituale românești”, în *Ars Transilvaniae*, tom. IV, 1994, pp. 15-30.
- 103. Molin, Virgil**, „Contribuții noi la istoricul relațiilor culturale cu Orientul ortodox”, în *BOR*, anul LXXIX, nr. 3-4/1961, pp. 319-338.
- 104. Mureșan, Iosif Gyulai**, „Religious Music in the Time of Constantine Brancoveanu”, în vol. *Moștenirea Brâncovenească. Valori ale Ortodoxiei și culturii românești*, Ed. Didactică și Pedagogică R.A., București, 2014.
- 105. Nagy Margit, B.**, *Reneszânsz és barokk Erdély-ben*, București, 1970.
- 106. Nagy Margit, B.**, *Vârak, kastelyok, udvârhâzak ahogy a regiek látták*, București, 1973.
- 107. Nastase, Dumitru**, „Din nou despre coroana lui Vasile Lupu”, în *Arhiva Genealogică*, IV (IX), nr. 1-2/1997.
- 108. Nastase, Dumitru**, „Imperial Claims in the Romanian Principalities from the Fourteenth to the Seventeenth Centuries. New Contributions”, în volumul colectiv *The Byzantine Legacy in Eastern Europe*, Lowell, Clucas Ed., New York, 1988.
- 109. Niculescu, Corina**, *Argintăria laică și religioasă în țările române (secolele XIV-XIX)*, Ed. Meridiane, București, 1968.
- 110. Păcurariu, Mircea**, „Cultura în timpul lui Constantin Brâncoveanu”, în *Sfântul Voievod Martir Constantin Brâncoveanu, Mărturisitor jertfelnic și ctitor darnic*, Editura „Cuvântul Vieții”, vol. I, București, 2014.
- 111. Papacostea, Victor**, „Originile învățământului superior în Țara Românească”, în *Studii*, anul XIV, nr. 5/1961, p. 1139.
- 112. Pappasoglu, D.**, „Istoria bisericii Sfântul Ioan cel Mare din București”, în rev. *BOR*, VIII/1884.

- 113. Păcurariu, Mircea**, „Cultura în timpul lui Constantin Brâncoveanu” – în *Sfântul Voievod Martir Constantin Brâncoveanu, Mărturisitor jertfelnic și ctitor darnic*, vol. I, Ed. Cuvântul Vieții, București, 2014, p. 14.
- 114. Pîrnuță, Gheorghe**, „Școlile din orașele din Țările Românești (secolele XVI-XVIII)”, în vol. *Contribuții la istoria învățământului românesc*. Culegere de studii, București, Ed. Didactică și Pedagogică, 1970.
- 115. Popa, Corina**, “Tradiție și “renaștere” bizantină în arta epocii brâncovenești”, în *Arta istoriei, istoria artei – Acad. Răzvan Theodorescu la 65 de ani*, Ed. Enciclopedică, București, 2004.
- 116. Popescu, Mihai**, „Oltenia în timpul stăpânirii austriece (1718-1739)”, în *B.C.M.I.*, 1926, pp. 100-106.
- 117. Rămureanu, Ioan**, „Legăturile Patriarhiei de Alexandria cu Țările Române”, în *S.T.*, nr. 1-2/1956.
- 118. Răuțescu, Ioan**, *Câmpulung-Muscel. Monografie istorică*, Ed. Anastatica, Câmpulung-Muscel, 1943.
- 119. Roth, Victor**, *Der deutschen Kunstgewerbes in Siebenburgen*, Strassburg, 1908.
- 120. Roth, Victor**, *Geschichte der deutschen Baukunst in Siebenburgen*, Strassburg, 1905.
- 121. Roth, Victor**, *Geschichte der deutschen Kunstgewerbes in Siebenburgen*, Strassburg, 1908.
- 122. Roth, Victor**, *Geschichte dfr deutschen Baukunst in Strassburg*, Strassburg, 1905.
- 123. Roth, Victor**, *L'evolution de la peinture religieuse en Bucovine et Moldavie depuis les origines jusqu'au XIX-e siecle. Nouvelles recherches*, Paris, 1929.
- 124. Roth, Victor**, *La peinture religieuse en Valachie et en Transylvanie, depuis les origines jusqu'au XIX-e siecle*, Paris, 1932.
- 125. Ruffini, Mario**, „L’Influsso italiano in Valacchia dell epoca di Constantino Vodă Brâncoveanu”, 1688-1714, în *Acta Historica*, XI (1974).
- 126. Runcan, Nechita**, „Contribuția lui Constantin Brâncoveanu la promovarea culturii vremii sale”, în *Studii de Teologie istorică și patristică*, vol. VII, Ed. Vasiliana 98, Iași, 2014, p. 179-180.
- 127. Runcan, Nechita**, „Repere istorice în dezvoltarea relațiilor bisericești dintre Țările Române și Patriarhia din Antiohia”, în *Revista Română de Studii Euroasiatice*, anul V, nr. 1-2/2009.

- 128. Rusu, A.,** „Ședința solemnă a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române”, în *BOR*, nr. 7-10/1992.
- 129. Șerbănescu, Florin,** „Cheia biruinței sintezei brâncovenești – măsura – văzută prin ctitoriile domnești din părțile Târgoviștei și ale Bucureștilor”, în vol. *Domnul Constantin Brâncoveanu, omul și faptele unui martir (1688-1714)*, Ed. Enciclopedică, București, 2015.
- 130. Șerbănescu, Nicolae,** „Constantin Vodă Brâncoveanu – Domnitorul Țării Românești (1688-1714)”, în *Sfântul Voievod Martir Constantin Brâncoveanu, Mărturisitor jertfelnic și ctitor darnic*, vol. II, Ed. „Cuvântul Vieții”, București, 1992.
- 131. Șerbănescu, Nicolae,** „Constantin Brâncoveanu, ctitor de cultură românească – 1714 - 15 august – 1989”, în *Sfântul Voievod Martir Constantin Brâncoveanu. Mărturisitor jertfelnic și ctitor darnic*, vol. 1, Editura „Cuvântul Vieții” a Mitropoliei Munteniei și Dobrogei, București, 1992.
- 132. Sinigalia, Tereza,** „Spațiu și decor în epoca brâncovenească”, în *Sfântul Constantin Brâncoveanu, ocrotitorul Episcopiei Slatinei și Romanaților*, Dinică Ciobotea (coord.), vol. III, Ed. Episcopiei Slatinei și Romanaților, Slatina, 2014.
- 133. Sion, Gheorghe,** „Noi date privitoare la arhitectura Palatului brâncovenesc de la Potlogi”, în *Revista muzeelor și monumentelor. Seria Monumente istorice și de artă*, nr. 1, 1974, anul XLIII.
- 134. Solcanu, Ioan,** „Arhitectura: tradiție și inovație”, în *Arta și civilizație în timpul lui Ștefan cel Mare*, Ed. Compania Națională a Imprimeriilor SA, București, 2004.
- 135. Ștefulescu, Al.,** „Biserica Bălăceștilor din Șomânești”, în *Amicul Poporului*, 3, 1901 - Scurtă istorie a artelor plastice în R.P.R., I, București, 1957.
- 136. Ștefănescu, I. D.,** „Pictura Agapiei”, în *Lamura*, anul I, nr. 6-7/1920.
- 137. Stoicescu, Nicolae,** *Bibliografia localităților și monumentelor feudale din România, Țara Românească*, vol. II, Craiova, 1970.
- 138. Stoicescu, Nicolae,** *Repertoriul bibliografic al monumentelor feudale din București*, Ed. Academiei, București, 1961.
- 139. Stoicescu, N.,** *Repertoriul bibliografic al monumentelor feudale din București*, Ed. Basilica, București, 1960.
- 140. Stoicescu, Nicolae,** *Bibliografia localităților și monumentelor feudale din România. Țara Românească (Muntenia, Oltenia și Dobrogea)*, 1-2, Craiova, 1970.

- 141. Stoicescu, Nicolae**, *Bibliografia localităților și monumentelor medievale din Banat*, Direcția Patrimoniului Cultural Național, Timișoara, 1973.
- 142. Stoicescu, Nicolae**, *Repertoriul bibliografic al localităților și monumentelor medievale din Moldova*, Direcția Patrimoniului Cultural Național, București, 1974.
- 143. Stoicescu, N.; Moisesescu, Cristian**, *Târgoviștea și monumentele sale*, Editura Meridiane, București, 1979.
- 144. Szemkovics, Laurentiu-Ștefan**, *Documente de la Constantin Brâncoveanu privitoare la Mănăstirea Hurezi și la unele localități din Județul Vâlcea*, Editura Istros a Muzeului Brăilei „Carol I”, Brăila, 2017.
- 145. Theodorescu R.**, “Urmele unui monument brâncovenesc în Curtea domnească de la Târgoviște”, în *S.C.I.A.*, 1, București, 1964, pp. 121-126.
- 146. Todoran, Isidor**, „Creștinismul și tehnica”, în *S.T.*, nr. 7-8/1956.
- 147. Tudor, Corneliu Vadim**, „Moștenirea lui Constantin Brâncoveanu”, în rev. *Săptămâna culturală a Capitalei*, nr. 19 (908), vineri, 13 mai 1988.
- 148. Tzigara-Samurcaș, Al.**, „Mănăstirea Sinaia”, în *Convorbiri literare*, XLII, 1908.
- 149. Ungureanu, Cosmin**, „Stilul brâncovenesc. Istorie și edificare națională”, în rev. *Historia special*, nr. 7/iunie 2014.
- 150. Vasilescu, A.A.**, „Descrierea și proiectele de fortificare a mănăstirilor și a locurilor strategice din Oltenia întocmite în 1731 de inginerul maior J. C. Weiss”, în *A.O.*, 1928, pp. 248-286.
- 151. Vasiliu, Anca**, “Pictura murală brâncovenească. Context cultural și trăsături stilistice”, în *S.C.I.A.*, tom 29/1982.
- 152. Vasiliu, Anca**, “Le style brancovan – forms et definitions”, în *Revue roumaine*, 9/1988.
- 153. Velculescu, C.**, „Die Tiersymbolik in der Wandmalerei der rumänischen Länder”, în *New Europe College Yearbook 1994 – 1995, Humanitas*, București, 1998.
- 154. Velculescu, C.; Stănculescu, I.**, “Tiersymbolik in rumänischen Kirchen”, în *Das Münster*, 2002, nr. 4.
- 155. Velculescu, C.; Stănculescu, I.**, „Două cărți populare prezente în pictura exterioară a bisericilor din Țara Românească”, în *Anuarul Institutului de Etnografie și Folclor Constantin Brăiloiu*, s.n., t. 21, 2010.

- 156. Vergatti, Radu Ștefan**, „The Population of the Upper Prahova Valley with Special Consideration on the Town of Sinaia”, în *Revue Roumaine de Geologie, Geophysique et Geographie*, Tome 23, 1979.
- 157. Vîrtosu, E.; Vîrtosu, I.**, *Așezămintele brâncovenești. O sută de ani de la înființare 1838-1938*, volum documentar comemorativ, Imprimeria Națională, București, 1938.
- 158. Voinescu, Teodora**, „Școala de pictură de la Hurez”, în *Omagiu lui George Oprescu, cu prilejul împlinirii a 80 de ani*, Ed. Academiei Române, București, 1961.
- 159. Voinescu, Teodora**, „Școala de pictură de la Hurezi”, în *Omagiu lui George Oprescu, cu prilejul împlinirii a 80 de ani*, Ed. Academiei Române, București, 1961.
- 160. *****Revista de istorie *Studii*, Editura Academiei Republicii Populare Române, anul XVI, 1963.
- 161. ******Cronici și povestiri românești versificate*, Ed. D. Simionescu, București, 1967.
- 162. ******Historia Special*, Ed. Adevărul Holding, București, 2014, 2015.

V. Church press

- 1. Andreescu, Ștefan**, „Documente privitoare la Mareș Băjescu și la ctitoriile sale”, în *M.O.*, 1966, nr. 7-8, pp. 697-698.
- 2. Andreescu, Șt., Stoide, C.A.**, „Știri despre petrecerea în Moldova a doamnei Ecaterina Cercheza”, în *Arhiva*, Iași, XLIV, nr. 1-2/1937, pp. 33-39.
- 3. Atanasescu, Iancu**, „Adevăruri privind tâmpla schitului Crasna din raionul Novaci”, în *M.O.*, 1957, nr. 3-4, pp. 218-220.
- 4. Balș, Ștefan**, „Ansamblul Bărăției din Câmpulung”, în *D.M.I.*, București, 1968.
- 5. Balș, Ștefan**, „Biserica Sfântul Gheorghe din Pitești”, în *R.M.M.-M.I.A.*, 1976, nr. 2, pp. 62-66.
- 6. Balș, Ștefan**, „Restaurarea bisericii Radu Vodă din București”, în *R.M.M.-M.I.A.*, 1975, nr. 1, pp. 45-50.
- 7. Balș, Ștefan**, „Restaurarea mănăstirii Gura Motrului”, în *D.M.I.S.L.R.*, București, 1964, pp. 91-96.
- 8. Balș, Ștefan**, „Vechi locuințe boierești din Gorj”, în *S.C.I.A.*, 1954, București, nr. 3-4, pp. 83-95.

9. **Bălașa, D.**, „Mănăstirea Sadova”, în *M.O.*, 1974, nr. 11-12, pp. 854-859.
10. **Brătescu, G.**, „De la bolnița mănăstirească la spitalul civil”, în *M.O.* anul XXI (1969), Nr. 9-10.
11. **Brătulescu, Victor**, „Însemnări. Biserica fostei mănăstiri Sadova”, în *M.O.*, 1962, nr. 10-12, pp. 692-696.
12. **Brătulescu, Victor**, „Biserici din Maramureș”, în *Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice*, XXXIV, Cluj, 1941.
13. **Brătulescu, Victor**, „Zugravul Constantinos”, în *M.O.*, nr. 10-12/1961.
14. **Brătulescu, Victor**, „Elemente de artă picturală și sculpturală la biserica Mănăstirii Sinaia”, în *GB*, nr. 1-2/1962.
15. **Brătulescu, Victor; Remus, Ilie**, *Biserici și mănăstiri din județul Ilfov*, Ed. Institut de Arte grafice Marvan, București, 1935.
16. **Bulat, T.G.**, „Daniile lui Constantin Vodă Brâncoveanu pentru Orientul Ortodox”, în *BOR*, anul LXXXI, nr. 9-10/1964.
17. **Drăguț, Vasile**, „Biserica domnească din Câmpulung (Argeș)”, în *S.C.I.A.S.A.P.*, tom. 35, 1988, pp. 9-24.
18. **Drăguț, Vasile**, „Biserica domnească din Câmpulung: o nouă ipoteză”, în *R.M.M.-M.I.A.*, 1977, nr. 1, pp. 45-50.
19. **Dură, Ioan**, „Patriarhul Dositei al Ierusalimului (1669-1707) și ierarhii Râmnicului Ilarion și Antim Ivireanul”, în *B.O.R.*, București, nr. 1-3/2006.
20. **Erbiceanu, Constantin**, „Testamentul și data morții Mitropolitului Ștefan al Ungrovlahiei”, în *B.O.R.*, XXVI/1902.
21. **Ghenadie (Enăceanu), episcopul Râmnicului**, *Vizite canonice însoțite de note istorico-arheologice, anii 1890-1891*, Tipografia Cărților Bisericești, București, 1892.
22. **Golescu, Maria**, „Biserica din Bohari”, în *B.C.M.I.*, București, 1942, pp. 187-188.
23. **Gorovei, Ștefan S.**, „Adevărata identitate a unei broderii liturgice din tezaurul mănăstirii Putna”, în *Analele Putnei*, II, nr. 1-2/2006.
24. **Grigoraș, Nicolae; Miron, D.**, „Biserica Mănăstirii Hlincea”, în *M.M.S.*, Iași, anul XLI, nr. 1-2/1965.

- 25. Iftimi, Sorin**, „Doamna Ecaterina Cercheza și fiul ei, Ștefăniță Lupu”, în vol. *Mănăstirea Golia – 350 de ani de la sfințirea ctitoriei lui Vasile Lupu. Studii și documente*, Ed. Doxologia, Iași, 2010.
- 26. Ionașcu, Ion**, „Școala de la Colțea”, în *Biserica Ortodoxă Română*, LVI (1939).
- 27. Lovișteanu, Emilian**, Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Râmnicului, *Între bucuria vieții și darul nemuririi*, Ed. “Sfântul Antim Ivireanul”, Râmnicu Vâlcea, 2014.
- 28. Molin, Virgil**, „Antim Ivireanul – editor și tipograf la Râmnic (1705 – 1708)”, în *Mitropolia Olteniei*, tom XVIII, nr. 9-10, 1966.
- 29. Moiescu, Cristian**, „Date noi privind vechimea și arhitectura bisericii mănăstirii Topolnița (jud. Mehedinți)”, în *R.M.I.*, nr. 1, 1995.
- 30. Moiescu, Cristian**, „Decorația zugrăvită pe tencuială a monumentelor din Țara Românească (sec. XIV-XVII)”, în *R.M.M.-M.I.A.*, nr. 1, 1974.
- 31. Moiescu, Cristian**, „Două ctitorii bucureștene ale lui Matei Basarab și locul lor în evoluția arhitecturii românești”, în vol. *Matei Basarab și Bucureștii*, București, 1983.
- 32. Moiescu, Cristian**, „O particularitate în boltirea monumentelor istorice religioase - expresie a unității spirituale românești”, în *ArsTranssilvaniae*, tom. IV, 1994.
- 33. Nemțeanu, Ruxandra**, “Raport bianual de monitorizare a Mănăstirii Hurezi, obiectiv înscris în lista Patrimoniului Mondial”, *B.C.M.I.*, XVIII, nr.1-2, 2008.
- 34. Negulescu, George I.**, *Ștefan I mitropolitul Ungro-Vlachiei, 1647-1668*, Tipografia Cărilor Bisericești, București, 1900.
- 35. Pally, Filofteia**, *Conacul de la Golești. Aspecte inedite din perioada lucrărilor de restaurare dintre 1942-1944* - <https://www.muzeulgolesti.ro/page/ro/restaurare.pdf>.
- 36. Patriarhul Teoctist**, *Cuvânt înainte*, în Biblia sau Sfânta Scriptură a Vechiului și Noului Testament, Tipărită pentru prima dată în 1688 în timpul domniei lui Șerban Vodă Cantacuzino, retipărită după 300 de ani în facsimil și transcrisă cu aprobarea Sfântului Sinod al BOR, Ed. IBMBOR, București, 1988.
- 37. Păcurariu, Mircea**, „Legăturile Țărilor Române cu Patriarhia de Antiohia”, în *Studii Teologice*, anul XVI, nr. 9-10/1964.
- 38. Popescu-Cilieni, Ion**, „Învelișurile vechilor noastre biserici”, în *Buletinul Monumentelor Istorice*, Craiova, 1945.
- 39. Șerbănescu, Niculae**, “Mitropoliții Ungrovlahiei”, în *B.O.R.*, nr. 7-10/1959.

40. **Șerbănescu, Niculae**, „Mitropolitul Teodosie al Țării Românești” (1668-1672; 1679-1708), în *S.T.*, nr. 5-6/1952.
41. **Șerbănescu, Niculae**, „Mitropoliții Ungrovlahiei în relația cu Patriarhia de Constantinopol și celelalte Biserici Ortodoxe”, în *B.O.R.*, nr. 7-10/1959.
42. **Șerbănescu, Niculae**, „Procesiunea religioasă a reînhumării osemintelor lui Brâncoveanu”, în *Apostolul*, XI, nr. 11-12, 1935.
43. **Ștefulescu, Alexandru**, *Mănăstirea Crasna*, Tipografia Nicu D. Miloșescu, Târgu Jiu, 1910.
44. **Ștefulescu, Alexandru**, *Mănăstirea Tismana*, ediția a III-a, Tipografia Nicu D. Miloșescu, Târgu Jiu, 1910.
45. **Ștefulescu, Alexandru**, *Schitul Strâmba*, Tipografia Nicu D. Miloșescu, Târgu Jiu, 1906.
46. **Arhim. Varnava**, „Scurt istoric al Mănăstirii Pângărați”, în *Mitropolia Moldovei și Sucevei*, nr. 9-10/1964, p. 996.
47. **Voinescu, Teodora**, „Note asupra curții și bisericii din Băjești”, în *S.C.I.A.*, 1957, nr. 2, pp. 75-108.
48. **Zară, Ștefan** (coord.), *Spiritualitatea mărturisitoare a culturii românești în perioada Sfântului Martir Constantin Brâncoveanu*, tipărită cu binecuvântarea ÎPS Părinte Varsanufie Arhiepiscopul Râmnicului, Editura Praxis a Arhiepiscopiei Râmnicului, Râmnicu Vâlcea, 2014.
49. ****Revista Lumea credinței*, anul III, nr.8, 25 august 2005, Ed. Lumea credinței, București, 2005.
50. ****Mănăstiri și biserici din România*, Editura Noi Media Print, București, 2005.